

Oikeusministeriölle

Oikeusministeriö asetti 26. päivänä syyskuuta 2007 hallintolainkäytön kehittämistä varten toimikunnan (hallintolainkäyttötoimikunta). Toimikuntaa avustamaan asetettiin 6. päivänä helmikuuta 2008 työryhmä, jonka tehtävänä on selvittää ja arvioida hallintolainkäyttölain (586/1996) nykyisten menettelysäännösten toimivuus ja niiden tarkistamis- ja täydentämistarpeet. Työryhmän oli toimeksiantonsa mukaisesti työskenneltävä yhteistyössä toimikunnan kanssa.

Työryhmän puheenjohtajaksi määrättiin professori *Olli Mäenpää*. Työryhmän jäseniksi kutsuttiin hallintoneuvos *Matti Pellonpää* korkeimmasta hallinto-oikeudesta, ylituomari *Hannu Renvall* Turun hallinto-oikeudesta, ylituomari *Veijo Tarukannel* Kuopion hallinto-oikeudesta, hallinto-oikeustuomari *Antti Pekkala* Rovaniemen hallinto-oikeudesta, hallinto-oikeustuomari *Ann-Mari Pitkäranta* Hämeenlinnan hallinto-oikeudesta (myöhemmin kehittämispäällikkö oikeusministeriön oikeushallinto-osastolta), vakuutus-oikeustuomari *Kari Uusitalo* vakuutus-oikeudesta, puheenjohtaja *Outi Antila* työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta (myöhemmin osastopäällikkö sosiaali- ja terveysministeriöstä, jäsenenä 13.9.2010 saakka), lainsäädäntöneuvos *Eija Siitari-Vanne* oikeusministeriön lainvalmisteluosastolta (myöhemmin hallintoneuvos korkeimmasta hallinto-oikeudesta), lainsäädäntöneuvos *Arja Manner* oikeusministeriön lainvalmisteluosastolta, erityisasiantuntija *Liisa Heikkilä* oikeusministeriön oikeushallinto-osastolta (myöhemmin hallinto-oikeustuomari Helsingin hallinto-oikeudesta), kansliapäällikkö (myöhemmin hallintoneuvos) *Riitta Mutikainen* korkeimmasta hallinto-oikeudesta ja oikeusaputoimen johtaja *Liisa Vehmas* Helsingin oikeusaputoimistosta.

Työryhmän pysyviksi asiantuntijoiksi kutsuttiin oikeusasiamiehensihteeri *Pasi Pölönen* eduskunnan oikeusasiamiehen kansliasta, hallinto-oikeustuomarit *Juha Rautiainen* ja *Janne Aer* Helsingin hallinto-oikeudesta sekä markkinaoikeustuomari *Anne Ekblom-Wörlund* markkinaoikeudesta.

Työryhmän sihteereinä toimivat työryhmän jäsenet *Ann-Mari Pitkäranta* ja *Arja Manner* sekä aiemmin asetetun hallintolainkäyttötoimikunnan sihteerit tohtorikoulutettava *Ida Koivisto* Helsingin yliopistosta (sivutoiminen sihteeri) sekä tutkija (myöhemmin lainsäädäntösihteeri) *Minna Laherto*, lainsäädäntöneuvos *Pirjo Marela* (31.12.2009 saakka) ja lainsäädäntösihteeri *Virpi Ikkela* (1.2.2010 alkaen) oikeusministeriön lainvalmisteluosastolta.

Työryhmä on ottanut nimekseen prosessityöryhmä. Työryhmä on kokoontunut kaikkiaan 41 kertaa ja sillä on lisäksi ollut työnsä aikana kuusi yhteiskokousta hallintolainkäyttötoimikunnan kanssa. Oikeusministeriö on 19. päivänä elokuuta 2009 pidentänyt työryhmän määräaikaan niin, että se päättyy 31. päivänä joulukuuta 2010.

Työn aikana työryhmä on järjestänyt neljä kuulemistilaisuutta 25. ja 26. päivänä toukokuuta 2009. Kuulemistilaisuuksiin osallistuivat hallintoneuvos *Pirkko Ignatius* korkeimmasta hallinto-oikeudesta, apulaisoikeusasiamies *Petri Jääskeläinen* eduskunnan oikeusasiamiehen kansliasta, esittelijäneuvos *Marjo Mustonen* valtioneuvoston oikeuskanslerin virastosta, kirkkoneuvos *Pirjo Pihlaja* kirkkohallituksesta, ylituomari *Marjatta Mäenpää* Helsingin hallinto-oikeudesta, ylituomari *Heikki*

Jukarainen Hämeenlinnan hallinto-oikeudesta, ma. ylituomari *Tuomas Lehtonen* Kouvolan hallinto-oikeudesta, hallinto-oikeustuomari *Päivi Toivanen* Kuopion hallinto-oikeudesta, ylituomari *Marja Mattila* Oulun hallinto-oikeudesta, ylituomari *Pirkko Wesslin-Nenonen* Rovaniemen hallinto-oikeudesta, ylituomari *Hannu Renvall* Turun hallinto-oikeudesta, ylituomari *Liisa Talvitie* Vaasan hallinto-oikeudesta, ylituomari *Kimmo Mikkola* markkinaoikeudesta, ylituomari *Timo Havu* vakuutus-oikeudesta puheenjohtaja *Hannu Hakkola* tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta, puheenjohtaja *Outi Antila* työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta, toimistopäällikkö *Olli Häkkinen* työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnasta, puheenjohtaja *Silja Romo* sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta, hallitussihteeri *Kirsi Päivänsalo* sosiaali- ja terveysministeriöstä, ylitarkastaja *Tiina Nuutinen* sisäasiainministeriöstä, lainsäädäntöneuvos *Jorma Kantola* sisäasiainministeriöstä, hallitussihteeri *Satu Sundberg* ympäristöministeriöstä, ylitarkastaja *Pekka Martin* Maahanmuuttovirastosta, johtava tuloksellisuustarkastaja *Anne Hamppula-Luoto* Valtiontalouden tarkastusvirastosta, johtava veroasiantuntija *Erja-Maija Keskinen-Suvitie* Verohallinnosta sekä asianajaja *Kai Kuusi* Suomen Asianajajaliitosta.

Kuulemistilaisuudesta estyneet opintotuen muutoksenhakulautakunta ja Eläketurvakeskus antoivat työryhmälle kirjalliset lausunnot. Työryhmä on lisäksi saanut pyynnöstään kirjalliset lausunnot professori *Heikki Kullalta*, professori *Teuvo Pohjolaiselta* sekä yliassistentti *Kirsi Kuusikolta*.

Muutostarpeiden kartoittamisen avuksi työryhmä on teettänyt kaksi kyselyä: hallintotuomioistuinten lainkäyttöhenkilökunnalle keväällä 2008 ja hallintotuomioistuimissa toimineille asiamiehille ja avustajille keväällä 2009. Lisäksi on laadittu tapaustutkimus oikeudenkäyntikuluja koskevasta Helsingin hallinto-oikeuden, vakuutus-oikeuden ja markkinaoikeuden käytännöstä kesällä 2009. Kyse-lyistä laaditut raportit on jo julkaistu oikeusministeriön lausuntoja ja selvityksiä sarjassa. Oikeudenkäyntikuluselvityksestä laadittu raportti on julkaistu prosessityöryhmän välimietinnön liitteenä.

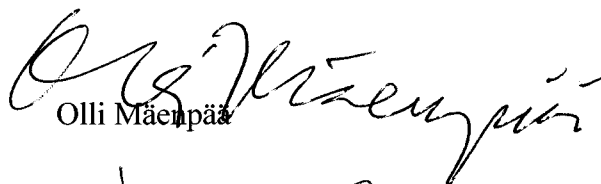
Hallintolainkäyttötoimikunnan on sen asettamiskirjeessä edellytetty antavan välimietinnön hallintolainkäytön yleisten menettelysäännösten uudistamisesta. Toimikunnan ja työryhmän työnjaosta joh-
tuen välimietintö on valmisteltu prosessityöryhmässä, mutta käsitelty yhteistyössä toimikunnan kanssa. Prosessityöryhmä on luovuttanut välimietinnön oikeusministeriölle 31. päivänä joulukuuta 2009 (Oikeusministeriön työryhmämietintöjä 2009:19). Välimietinnössä on esitetty havaintoja hallintolainkäyttölain menettelysäännösten kehittämistarpeista.

Oikeusministeriö pyysi välimietinnöstä lausuntoa 67 viranomaiselta ja yhteisöltä. Lausunnon antoi 50 tahoa. Lausuntotiivistelmä ”Hallintolainkäytön kehittäminen, Lausuntotiivistelmä prosessityöryhmän välimietinnöstä” on julkaistu oikeusministeriön julkaisussa (Oikeusministeriön mietintöjä ja lausuntoja 63/2010). Lähes kaikki lausunnonantajat ilmaisivat kannattavansa työryhmän esittämiä tavoitteita selkeyttää ja täsmentää hallintolainkäyttöä koskevia menettelysäännöksiä. Useat lausunnonantajat totesivat, että pääpiirteissään nykyinen hallintolainkäyttölaki on toiminut hyvin, mutta säännösten selkeyttämiselle ja täydentämiselle on myös tarvetta. Valtaosa lausunnonantajista kannatti kokonaan uuden lain säätämistä, jos säännösmuutoksia tulee paljon.

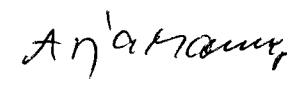
Prosessityöryhmä on toimeksiantonsa mukaisesti selvittänyt ja arvioinut hallintolainkäyttölain (586/1996) nykyisten menettelysäännösten toimivuutta ja niiden tarkistamis- ja täydentämistarpeita. Työryhmä esittää mietinnössään uuden lain säätämistä. Uusi laki korvaisi nykyisin voimassa olevan hallintolainkäyttölain. Hallintoasioita koskevasta oikeudenkäynnistä säädettäisiin nykyistä täsmällisemmin ja informatiivisemmin. Keskeisiä hallintoprosessin periaatteita ei ole kuitenkaan tarkoitus muuttaa. Uudistus selkeyttäisi oikeudenkäyntiä oikeudenkäynnin osapuolten kannalta sekä osaltaan vahvistaisi hallinto-oikeuksien asemaa yleisinä ensi asteen hallintotuomioistuimina.

Saatuaan mietintönsä valmiiksi työryhmä luovuttaa sen kunnioittavasti oikeusministeriölle.

Helsingissä 13. päivänä joulukuuta 2010

Olli Mäenpää

Liisa Heikkilä

Arja Manner

Riitta Mutikainen

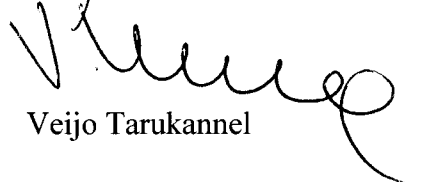

Antti Pekkala

Matti Pellonpää

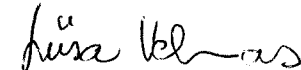

Ann-Mari Pihkäranta

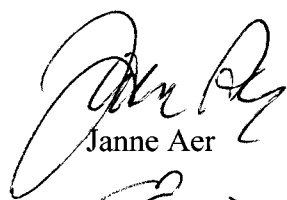

Hannu Renvall

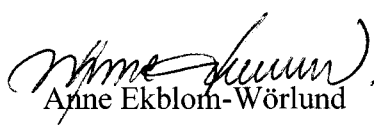

Eija Siitari-Vanne

Veijo Tarukannel

Kari Uusitalo

Liisa Vehmas

Janne Aer

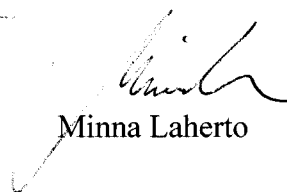

Anne Ekblom-Wörlund

Pasi Pölönen

Juha Rautiainen

Virpi Ikkela

Ida Koivisto

Minna Laherto